

Oriental Journal of Education

PROBLEMS OBSERVED IN NATIONAL MUSIC EDUCATION AND THEIR CAUSES

Fotima Sapoyeva

Acting Associate Professor of the Faculty of Professional Education and Art

Tashkent State Pedagogic University named after Nizami

Tashkent, Uzbekiston

ABOUT ARTICLE

Key words: national music, music education, pedagogical problems, methodological approach, quality of education, cultural heritage.

Received: 08.03.26

Accepted: 09.03.26

Published: 10.03.26

Abstract: This article analyzes the current state of national music education in the education system of Uzbekistan, the problems arising in the process of teaching it, the causes of these problems, and possible ways to eliminate them from scientific-theoretical and practical perspectives. The research is aimed at critically studying the content of the national music subject, its methodological support, and its application in the educational process in general secondary and higher educational institutions. The article identifies methodological, organizational, and motivational factors that reduce the effectiveness of national music education and proposes scientifically grounded recommendations for overcoming them.

MILLIY MUSIQA TA'LIMIDA KUZATILAYOTGAN MUAMMOLAR VA ULARNING SABABLARI

Fotima Sapoyeva

Professional ta'lim va san'at fakulteti dotsen v/b

Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

Toshkent, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: milliy musiqa, musiqa ta'limi, pedagogik muammolar, metodik yondashuv, ta'lim sifati, madaniy meros.

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekiston ta'lim tizimida milliy musiqa ta'limining bugungi holati, uni o'qitish jarayonida yuzaga kelayotgan muammolar, ushbu muammolarning kelib chiqish sabablari hamda ularni bartaraf etish yo'llari ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot umumta'lim va oliy ta'lim muassasalarida milliy musiqa fanining mazmuni, metodik ta'minoti va o'quv jarayonida qo'llanilish holatini tanqidiy

yondashuv asosida o'rganishga qaratilgan. Maqolada milliy musiqa ta'limining samaradorligini pasaytirayotgan metodik, tashkiliy va motivatsion omillar ochib berilib, ularni bartaraf etishga doir ilmiy asoslangan takliflar ilgari suriladi.

ПРОБЛЕМЫ, НАБЛЮДАЕМЫЕ В НАЦИОНАЛЬНОМ МУЗЫКАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ, И ИХ ПРИЧИНЫ

Фотима Сапоева

*и.о. доцента факультета профессионального образования и искусства
Национального педагогического университета Узбекистана имени Низами
Ташкент, Узбекистан*

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: национальная музыка, музыкальное образование, педагогические проблемы, методический подход, качество образования, культурное наследие.

Аннотация: В данной статье анализируется современное состояние национального музыкального образования в системе образования Узбекистана, проблемы, возникающие в процессе его преподавания, причины их возникновения, а также пути их решения с научно-теоретической и практической точек зрения. Исследование направлено на критическое изучение содержания предмета национальной музыки, его методического обеспечения и практики применения в образовательном процессе общеобразовательных и высших учебных заведений. В статье раскрываются методические, организационные и мотивационные факторы, снижающие эффективность национального музыкального образования, а также выдвигаются научно обоснованные предложения по их устранению.

Kirish. Bugungi ta'lim amaliyotida milliy musiqa ko'pincha cheklangan dars soatlari va an'anaviy usullar doirasida o'qitilmoqda. Dars jarayonida tinglash va yodlashga asoslangan yondashuvlar ustunlik qilayotgani sababli o'quvchilarning faol ishtiroki, musiqiy tafakkuri va ijodiy qobiliyatlari yetarli darajada rivojlanmayapti. Milliy musiqa ko'pincha nazariy ma'lumotlar majmui sifatida qabul qilinib, uning tarbiyaviy va estetik imkoniyatlari to'liq ishga solinmayapti.

Mazkur holat milliy musiqa ta'limining ta'sirchanligini pasaytirib, o'quvchilarda unga nisbatan barqaror qiziqish shakllanishiga to'sqinlik qilmoqda. Natijada milliy musiqa ta'limi shaxsiy ehtiyoj va madaniy qadriyat sifatida emas, balki majburiy fan sifatida qabul qilinmoqda.

Milliy musiqa ta'limida yuzaga kelayotgan muammolar bir qator tizimli sabablarga ega. Avvalo, metodik yondashuvlarning eskirganligi va bir xilligi asosiy omil hisoblanadi. Ko'plab darslarda milliy musiqa namunalari o'rganish shakli yillar davomida deyarli o'zgarmagan.

Shuningdek, ta'lim jarayonida milliy musiqa faniga nisbatan ikkinchi darajali munosabat mavjudligi, dars soatlarining cheklanganligi va fan mazmunining yetarli darajada integratsiyalanmaganligi muammolarni kuchaytirmoqda. O'qituvchilarning metodik tayyorgarligi ham turli darajada bo'lib, zamonaviy pedagogik yondashuvlardan foydalanish imkoniyatlari cheklangan.

Bundan tashqari, zamonaviy texnologiyalar va vizual vositalardan foydalanish darajasining pastligi milliy musiqa ta'limining bugungi o'quvchi ehtiyojlariga moslashuvini qiyinlashtirmoqda.

Aniqlangan muammolarni bartaraf etish uchun milliy musiqa ta'limini tizimli ravishda takomillashtirish zarur. Avvalo, dars jarayonida metodik yondashuvlarni yangilash muhim hisoblanadi. Interfaol, muhokamaga asoslangan va amaliy faoliyatni ko'zda tutuvchi metodlarni joriy etish o'quvchilarning musiqiy faolligini oshiradi.

Milliy musiqa materiallarini soddalashtirilgan va yosh xususiyatlariga mos shaklda taqdim etish o'quvchilarda musiqaga nisbatan qiziqishni kuchaytiradi. Shu bilan birga, amaliy faoliyatni kengaytirish, ya'ni guruhij ijro, elementar musiqiy improvizatsiya va tahliliy mashg'ulotlarni ko'paytirish ta'lim samaradorligini oshiradi.

Zamonaviy audio va video vositalar, vizual materiallardan foydalanish milliy musiqa darslarini jonlantiradi va tushunishni yengillashtiradi. O'qituvchilarning metodik tayyorgarligini oshirishga qaratilgan malaka oshirish kurslarini kuchaytirish esa ushbu jarayonning barqarorligini ta'minlaydi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, milliy musiqa ta'limida kuzatilayotgan muammolar asosan metodik, tashkiliy va motivatsion omillar bilan bog'liq. Ushbu muammolarni bartaraf etish milliy musiqani ta'lim jarayonida samarali o'qitish, madaniy merosni asrash va uni yosh avlodga uzluksiz yetkazish imkonini beradi. Zamonaviy pedagogik talablar asosida tashkil etilgan milliy musiqa ta'limi ta'lim sifati va tarbiyaviy samaradorlikni oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Jo'rayev T. O'zbek milliy musiqasi va ta'lim masalalari. – Toshkent: Fan, 2019. – 176 b.
2. Ismoilova G. Musiqa ta'limi nazariyasi va metodikasi. – Toshkent: O'qituvchi, 2020. – 204 b.
3. Shodiyev M. Umumta'lim maktablarida musiqa darslarini tashkil etish metodikasi. – Toshkent, 2018. – 158 b.
4. Shermuhamedova Z. Musiqa pedagogikasining dolzarb muammolari. – Toshkent: Akademya, 2022. – 192 b.

5. Karimova X. Milliy musiqa ta'limida zamonaviy yondashuvlar // Pedagogik mahorat. – 2021. – №4. – B. 45–49.
6. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining milliy madaniyat va san’atni rivojlantirishga oid qaror va farmonlari. – Toshkent, 2017–2023.
7. UNESCO. Intangible Cultural Heritage and Education. – Paris: UNESCO Publishing, 2019. – 112 p.